

חזבאללה: על סף פיצוץ?

האם לחזבאללה יש אינטרס
לפתוח בעימות ומהו מכלול
השיקולים הישראלי מולו?

הערכת מצב אסטרטגית
והמלצות לדרג המדיני

הביטחוניסטים

מחלקת המחקר

אוגוסט 2023 / אב ה'תשפ"ג

על תנועת הביטחוניסטים

הביטחוניסטים הינה תנועה המונה למעלה מ-20,000 קצינים בכירים, מפקדים ולוחמים במילואים מכלל זרועות הביטחון שקמה על מנת להגן על צרכיה הביטחוניים של מדינת ישראל באופן שיאפשר את קיומה ושגשוגה לדורי דורות.

הקו שלנו ברור: אנו דבקים בזכותה של מדינת ישראל לשכון בגבולותיה הבטוחים, הם גבולות ארץ ישראל; מאמינים כי צרכיה הביטחוניים של מדינת ישראל נמצאים בראש סדר העדיפויות הלאומי; ומאמינים כי למדינת ישראל אין את הפריבילגיה להפסיד באף מלחמה. על צה"ל לפעול בחופשיות בכל מרחב בכדי לממש את אחריותו ולהגן על מדינת ישראל.

נבחר כי התנועה איננה מפלגתית, אלא רואה לנגד עיניה את הערכים והחזון המגדירים אותה.

הועד המנהל של התנועה: האלוף במיל' גרשון הכהן, האלוף במיל' יצחק ג'רי גרשון (יו"ר), פרופ' אלכסנדר בליי, תא"ל במיל' אמיר אביבי (מנכ"ל)

בין חברי התנועה: אלוף במיל' יוסי בכר, אלוף במיל' כמיל אבו רוקון, אלוף במיל' יוסי משלב, ניצב בדימ' שלמה קעטבי, תא"ל במיל' חסון חסון, תא"ל במיל' הראל כנפו, תא"ל במיל' אביגדור קהלני, תא"ל במיל' יוסי קופרווסר, אל"מ במיל' טל בראון, סא"ל במיל' ירון בוסקילה (מזכ"ל)

הביטחוניסטים • ע"ר 580697472 • idsf.org.il

מחברים: תא"ל במיל' יוסי קופרווסר, רס"ן במיל' לילך אשתר, עתר פורת, אור יששכר

ייעוץ: תא"ל במיל' אורן סולומון, תא"ל במיל' משה נידם

פורסם: 16 באוגוסט 2023 / כ"ט באב ה'תשפ"ג

■ על מחלקת המחקר

מחלקת המחקר של תנועת הביטחוניסטים שמה לנגד עיניה להיות קול מוביל, רלוונטי ודינמי בדיון הציבורי בישראל שדרך מחקר יישומי מספק לציבור ולמקבלי ההחלטות כלים נחוצים להתמודד עם המציאות המדינית-ביטחונית המתפתחת, תוך השרשת עקרונות וערכי הביטחון הלאומי של מדינת ישראל על מנת שתשגשג לדורי דורות כמדינת הלאום של העם היהודי.

אנו מקדמים שיח ענייני, מקצועי ומזמין הלוקח בבסיסו את עקרונות וערכי הציונות והביטחון הלאומי של ישראל בתור נקודת פתיחה מובנת מאליה. אלה כוללים את זהותה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, הישענותה על החזון הציוני, ביטחון לאומי שנבנה מבפנים כלפי חוץ ממנו נגזרים עקרונות משילות וריבונות, שליטה ביטחונית מלאה של צה"ל במרחב, עוצמה כמקור לשלום, טיפוח ההון האנושי ועיקרון האומה המתגייסת.

פעילות המחלקה סובבת סביב שני מישורים משלימים: מחקר ותיווכו. אנחנו מספקים דו"חות, מחקרים וניירות עמדה המתמקדים בנושאי הליבה שלנו, בשילוב המלצות מקצועיות. מחקר זה מונגש לציבור ולמקבלי ההחלטות באמצעים שונים, מפגישות עם מקבלי החלטות דרך הופעות בתקשורת ועד הרצאות פתוחות.

אנו רואים כנר לרגלינו את החינוך וההכשרה של הציבור ככלל והדור הצעיר בפרט.

ראש המחלקה: אור יששכר

מנחה המחלקה: תא"ל במיל" יוסי קופרווסר

בין החוקרים: אלוף במיל" גרשון הכהן, אל"מ במיל" רונן איציק, תא"ל במיל" אורן סולומון, סא"ל במיל" מוריס הירש, סא"ל במיל" ד"ר מרדכי קידר, רס"ן במיל" לילך אשתר, ד"ר מרטין שרמן, ד"ר עומר דוסטרי, ד"ר רות קבסה אברמזון, יורם אטינגר, דוד מ. וינברג, עו"ד אלי קירשנבאום, עתר פורת, ידן עמיאל, אחיקם הימלפרב

■ תקציר מנהלים

- **ההתפתחויות בגבול לבנון בשנה האחרונה מעידות על העזה הולכת וגוברת מצד חזבאללה ועל מוכנות מוגברת שלו לעימות. בעוד חזבאללה מאמץ מדיניות של הליכה על הסף, את מדיניותה של ישראל ניתן לתאר כהכלה אסטרטגית שתכליתה למנוע הסלמה על ידי שילוב של איומים פומביים ופעילות מדינית עם הימנעות מהפעלת כוח. התשובה לשאלה האם צבר האירועים יוביל אכן להסלמה ובאיזה עיתוי, תלויה בכל אחד משני הצדדים, כשעל פניו נראה שלשניהם יש אורך נשימה ולא אצה להם הדרך.**
- **להבנתנו, ברקע להתנהלות המתגרה של חזבאללה עומדת התלכדות נסיבות ייחודית, לשיטתנו, ובראשן הערכתו כי ישראל נרתעת מעימות כמעט בכל מחיר, כפי שהוכח במו"מ על הסכם הגז ובתגובותיה המרוסנות מאז לרצף הפרובוקציות שלו; המשך תהליך ההתעצמות שלו והישגיו במלחמה בסוריה בה צבר ניסיון מבצעי; התחזקות מעמדה של איראן פטרוניתו באזור תוך התקדמות ללא הפרעה בתוכנית הגרעין שלה; דימוי החולשה של ארה"ב; והשחיקה שהוא מזהה בחוסנה הפנימי של ישראל נוכח השסע החברתי הגובר.**
- **כל אלו גורמים לו להאמין כי ביכולתו להמשיך ולהתגרות בישראל בשלל אופנים ובאמתלות שונות, לקדם פח"ע, ולהעריך שישראל תהיה מורתעת, ותנסה להכיל ולא להגיב, או לפחות תימנע מלפעול באופן שיגבה ממנו מחיר גבוה מדי על הפרובוקציות שלו. בדרך זו שואף חזבאללה לחלץ מישראל יתרונות נוספים בסוגיות המחלוקת, כדי לחזק את מעמדו בלבנון, שם הוא נתון לביקורת חריפה נוכח המציאות הקשה, לבסס את דימויו ומעמדו כ"מגן לבנון" ולהעלות את ערכו בעיני איראן.**
- **אליה וקוץ בה מבחינתו היא שהצפיות שיצר באמצעות מערכת התודעה שהוא מנהל במרץ, מחייבות אותו להישגים של ממש. מסיבה זו, בתרחיש שבו יתלקח עימות, חזבאללה יתקשה לשוב ולהציג את עצם הישרדותו כהישג, וזאת לאחר שלבנון והוא בתוכה יספגו מהלומות כבדות במקביל להצלחתו הצפויה לגבות מישראל מחיר.**
- **אנו סבורים כי ההתגרויות של חזבאללה מעידות כי הוא ערוך ומוכן להסלמה, בין אם הוא רוצה בכך ובין אם לאו. גם אם לנסראללה אין בשלב זה אינטרס או כוונה לפתוח במערכה יזומה, היחלשות ההרתעה הישראלית והתגברות הביטחון העצמי של נסראללה, עלולים להוביל לפעולות התגרות נוספות מצד חזבאללה. התגרויות אלה עלולות לחייב תגובה ישראלית, ומכאן הדרך להידרדרות למערכה צבאית עלולה להיות מהירה, גם אם לשני הצדדים אין אינטרס ורצון לפתוח במלחמה בעת הנוכחית (בדומה לנסיבות שהובילו לפרוץ מלחמת לבנון השנייה).**
- **לכן אנו מעריכים, כי אם ישראל לא תצליח לשנות את הערכת המצב של חזבאללה ולהרתיע אותו, גוברת הסבירות לתרחיש של עימות צבאי עם חזבאללה, שיכול להיות מוגבל או מלא, ואולי אף רב-זירתי.**

ההתפתחויות ב-2023 ובפרט לאורך חודש יולי בגבול הצפון מעידות על העזה גוברת מצד חזבאללה ועל מוכנות מוגברת לעימות. חזבאללה מוכן לעימות, ונותר לראות האם צבר האירועים יוביל בהכרח להסלמה, ובאיזה עיתוי.

בדיוק ההיפך – נסראללה הציב מחדש דרישות טריטוריאליות ישנות ואתגר את ישראל ביתר שאת. הגורמים הנוספים לתעוזה הגוברת של נסראללה הם:

- **התגובות המאופקות והמחושבות של ישראל להתגררות חזבאללה עשויות להתפרש בצד הלבנוני כחולשה אשר מזמינה התגרות נוספת,** כמו הפיגוע במגידו, פרשת האוהלים, עימותים לאורך גדר הגבול ואירועים כמו עקירת מצלמות, וירי 34 הרקטות על ידי חמאס לבנון במהלך הרמדאן, שהתגובה הישראלית אליהם הסתכמה באיפוק ובאזהרה, לצד פעולות סמויות ופעילות מדינית.
- **המצב הפנימי בישראל לאור המחאות נגד הממשלה המתאפיין לא רק בהפגנות רחבות-היקף, אלא גם בתמיכה פומבית מצד גורמים מסויימים ב"מרי אזרחי" ובסרבנות מאורגנת המוצגת כהפסקת התנדבות בעידוד בכירים מאוד בדימוס במערכת הפוליטית והביטחונית**

מזכ"ל חזבאללה חסן נסראללה

לאורך המחצית הראשונה של שנת 2023 ובפרט בחודשי האביב ולתוך הקיץ, ניכרת מתיחות גוברת בגבול ישראל-לבנון כפי שלא נראה מאז מלחמת לבנון השנייה בקיץ 2006. חזבאללה בוחן את איכות והיקף התגובה הישראלית ומפגין העזה גוברת אשר לא אפיינה את דפוס פעולתו ב-15 השנים האחרונות. מכלול האירועים ואיכותם, ההתבטאויות של מזכ"ל הארגון חסן נסראללה, הצבת "אקדחים" על השולחן כמו חזרה לתביעות טריטוריאליות ישנות (הכפר ע'ג'ר, חוות שבעא, שבעת הכפרים) ובפרט ההעזה הגוברת של ארגון הטרור לאורך הגבול ובניין הכח המשמעותי שלו מעידים על פוטנציאל ממשי להתלקחות בין ישראל לחזבאללה, אשר מימושו בהגעה לעימות ישראל-חזבאללה תלוי בצעדי חזבאללה, בניהול המצב בצד הישראלי ובאינטרסים של פטרוניתו של חזבאללה, איראן.

שילוב של גורמים הובילו את נסראללה לזהות חלון הזדמנויות להתגרות בישראל ולחלץ ממנה הישגים, בראשם התגובה הישראלית המורתעת והרופסת לאיומי נסראללה באוגוסט שעבר, שהובילה לחתימה על הסכם הגז, תוך קבלה הלכה למעשה של כלל דרישות חזבאללה בעקבות שיגור המל"טים התוקפים כהצבת אקדח על השולחן. תגובה זו התפרשה אצל נסראללה כחולשה שמזמינה התגרות נוספת. בניגוד לתקוות השווא בישראל שהסכם הגז יספק את חזבאללה ויוביל ליציבות, קרה

במוסדות המדינה ובקרב חזבאללה מובילים למחאה הולכת וגוברת נגד חזבאללה. מחאה זו הפכה לגלויה בשנים האחרונות, ולבנונים רבים כולל דמויות משמעותיות מעיזים להתבטא נגד הארגון בפומבי. הפיצוץ בנמל בירות, שהוביל להרס משמעותי בבירה ולהריגתם ופציעתם של לבנונים רבים פגע גם הוא בנכונות של לבנונים רבים לתת אמון בארגון הטרור. **מתוקף אירועים אלה, נסראללה מעוניין לשקם את מעמדו כ"מגן לבנון" ולשקם את תדמית הארגון באמצעות הבלטת כוחו כ"מוביל ההתנגדות" מול ישראל.**

- **הכתף הקרה של הדרג המדיני בארה"ב כלפי ישראל, לצד היחסים המצוינים ברמה הצבאית והמודיעינית, עשויה להתפרש כשעת כושר עבור איראן וחזבאללה.** התבטאויות בכירים אמריקאים כמו נשיא ארה"ב ודוברים שונים כנגד מהלכי הממשלה, זהות בעלי התפקידים וההימנעות מהזמנת רה"מ לוושינגטון בשל חילוקי דעות ושיקולים נוספים, באו לצד קבלת פנים חמה לנשיא המדינה, לתמיכה במסגרת מבצע "בית וגן" ובהמשך התמיכה הצבאית והכלכלית בישראל.

אין בכל אלה כדי לקבוע שחלה שחיקה בעוצמה הצבאית של ישראל בעיני הארגון. חזבאללה מודע ליכולתה של ישראל להסב לו וללבנון נזק כבד, אך הוא סבור שעוצמתו שלו גברה במידה רבה הודות להתעצמותו בתחום הרקטות והטילים המדויקים, לניסיון שצבר במלחמה בסוריה, לשיפור יכולות ההגנה שלו ולהשקעה בהכשרת

בישראל, זו המאיימת לפגוע בלכידות ובכשירות של הצבא וביכולת של ההנהגה המדינית לגבש תמיכה רחבה במהלכי כוח נגד חזבאללה. הן באיראן והן בחזבאללה עוקבים אחר אירועים אלה ומפרשים אותם בדרכם, ואם לשפוט על פי התבטאויותיהם, זוהי תקופה "הרסנית במיוחד" בתולדות ישראל. **חולשה בצד הישראלי מתפרשת אוטומטית כהזדמנות עבור הצד האיראני-לבנוני.**

- **איראן, פטרונית הארגון והמממנת העיקרית שלו, אשר מעורבת עמוקות בבניין הכח שלו באמצעות "כח קדס" של משמרות המהפכה, מעוניינת לוודא שעוצמתו של הארגון תשמש אותה כדי להרתיע את ישראל מלפעול נגד תשתיות תוכנית הגרעין שלה ובה בעת הולכת ומבססת את מעמדה באזור ומבקשת לנקום בישראל על הקו התקיף שהיא נוקטת נגדה, כולל תקיפות בסוריה נגד מאמץ ההתחמשות של חזבאללה.**
- **המצב הפנימי הקשה בלבנון, כולל אבטלה משמעותית, ירידה בערך המטבע, הצניחה בתל"ג, התכווצות הכלכלה, האינפלציה הגואה והמרמור בקרב הציבור על השחיתות הפושה**

הרמטכ"ל הרצי הלוי בעת סיור בגבול לבנון, כפי שנתפס בעדשת המצלמות של חזבאללה

פרובוקציות. אני פונה לציננים ואומר - היזהרו מכל צעד טיפשי או החלטות כאלה ואחרות ... ההתנגדות לא תקל ראש באחריות המוטלת עליה בתגובה ובשחרור אדמות, אנחנו מוכנים לכל אופציה ולא נשתוק מול כל מעשה טיפשי". בתגובה לאיומי גלנט הזהיר נצראללה (14 אוגוסט) כי אמנם יש ביכולתה של ישראל להחזיר את לבנון לתקופת האבן אבל חזבאללה מצדו יכול להסב נזק כבד לתשתיות של ישראל עד כי זו תחדל מלהתקיים.

פעילי חזבאללה מורחקים מהאזור תוך שימוש באמצעים לפיזור הפגנות בידי צה"ל, בעת שניסו לחבל בגדר הגבול (ה-12 ביולי) | מקור: דובר צה"ל

הכוחות המיוחדים שלו ("כוח רדואן"). תחושת המסוגלות מביאה עמה גם אתגר חדש. בעימות הבא עם ישראל יתקשה הארגון להציג כהישג את עצם שרידותו ויצטרך להוכיח כי הוא מגן לבנון ולא רק גורם היכול לגבות מחיר מהעורף הישראלי.

היערכות והתפתחויות

בתוך כך, גורמים צבאיים בכירים אמרו לחדשות וויינט שהחזבאללה "לקח את צעדיו הנועזים לשלב הבא ומחפש עוד ועוד הזדמנויות לעורר פרובוקציות נגד צה"ל בגבול". גם התרגיל הצבאי הגדול שערך צה"ל, "אגרוף מחץ", תרגל בין היתר תרחיש של הסלמה מול חזבאללה בשילוב עימות רב-חזיתי.

גם בדרג המדיני מעלים הילוך בבחינת המתרחש בחזית הצפון. ב-30/7/2023 התקיים דיון הערכת מצב בהשתתפות ראש הממשלה נתניהו, שר הביטחון גלנט, הרמטכ"ל רא"ל הלוי, ראש המוסד ברנע, ראש השב"כ בר, ראש המ"ל הנגבי, שרים בממשלה וגורמים במערכת הביטחונית. בישיבת הממשלה באותו יום שיגר נתניהו מסר לחזבאללה - "ביום מבחן הוא ימצא אותנו עומדים יחד כתף אל כתף. גם נסראללה יודע שלא כדאי להם להעמיד אותנו במבחן." שר הביטחון, גלנט, שיגר איום נוסף כלפי חזבאללה (13 אוגוסט) כשהזהיר שאם נארגון יפתח בעימות ישראל עלולה להחזיר את לבנון לתקופת האבן.

חזבאללה תרם את חלקו לפינג פונג האיומים. **מזכ"ל חזבאללה חסן נסראללה התייחס בחריפות למצב ב-29 ביולי ושלח מסר לישראל:** "לבנון היא מדינה מותקפת, ישראל עדיין כובשת חלקים ממנה. ... ישראל כבשה מחדש חלק מרג'ר ובחוצפה מדברת על

התקופה הקרובה

ניתן לסכם את התגובה הישראלית הנוכחית כהכלה אסטרטגית, עם פעולות תגמול צבאיות טקטיות, תוך המשך המב"מ בסוריה, שהשגיו חלקיים. עם זאת, המשך מדיניות זו עלול להציב את ישראל כ"נגררת" לעימות בתזמון שלא נוח לה בשל השחיקה בהרתעה. גם ייזום מכה מקדימה, שישבור את המדיניות הישראלית של מניעת מלחמה, יציב את העורף הישראלי בפני מכת אש משמעותית שעלולה להסב נזק כבד, בנפש ובתשתיות, לצד הסיכון של מלחמה רב-חזיתית, כולל בחזית הפנים מול קבוצות מתוך ערביי ישראל.

כעת חזבאללה משמר את ה"חיכוך" מול ישראל לאורך הגבול, עם פוטנציאל לעימות בלתי מתוכנן בעקבות התגלגלות אירועים, או לעימות יזום מצד אחד הצדדים. נסראללה מנהל מערכה מתוככמת ב"נשימה ארוכה" מול ישראל בתווך שמתחת לסף המלחמה, "הליכה על הסף" שעשויה להביא לו הישגים מישראל שיוכל להציג בזירה הפנימית. מחזות ההרס של מלחמת לבנון השנייה ב-2006 זכורים היטב לנסראללה, אך המצב הנוכחי מאפשר לו לתמרן בסמוך לסף העימות המלא תוך תקווה שיביך את ישראל או יחלץ ממנה הישגים הדומים להסכם הגז מ-2022. ימים יגידו אם נסראללה מוכן "ללכת עד הסוף" לימי קרב, או מתכנן להישאר בעצימות החיכוך הנמוך הנוכחית.

■ המלצות לדרג המדיני בישראל

- **חזבאללה בוחן את התגובה הישראלית, ולא מגיב לצעדים ישראלים.** על כן, יש להתנהל מול ארגון הטרור בשיקול דעת מתוך הבנה שתגובה חריפה ישראלית בזמן לא נוח עלולה לשחק לידין של הארגון ולידיה של פטרוננו איראן. בה בעת, מול מהלכים מתריסים נוספים יש לפעול בנחישות ובהקדם לסיכול ניסיונות פיגוע ופרובוקציות בשטח, כדי לחזק את ההרתעה בכלל, ומול איתגורים שהם בבחינת הליכה מתחת לסף הסיכון בהתלקחות נרחבת בפרט.
- **התביעות הטריטוריאליות של נסראללה אינן אלא תירוצים להמשך המאבק, ואין ליפול במלכודת של ויתורים בסוגיות מחלוקת ספציפיות שפתרון יביא לרגיעה, כפי שסברו בישראל בטעות במסגרת החתימה על הסכם הגז ב-2022.** ע'ג'ר, חוות שבעא ושבעת הכפרים אינן אלא עילות, ולחזבאללה אין שום תביעה ממשית בעניינן. זהו גם **מסר שעל הקהילה הבינלאומית להבין.**
- **יש להיערך לעימות מול חזבאללה, ואף למערכה רב-חזיתית במקרה שתפרוץ –** הסלמה בחזית לבנון, יהודה ושומרון, עזה, הזירה הפנימית (דוגמת "שומר החומות"), מליציות בסוריה ואף מליציות בעיראק ובתימן. במקרה של עימות יזום מצד חזבאללה, על צה"ל להיות מוכן לכל תרחיש, לתרגל מוכנות גבוהה ולשפר ככל הניתן את יכולות היירוט (הגנה אווירית). במקרה של **מכה מקדימה** יזומה מצד ישראל, על הדרג המדיני לבחון לעומק את מטרות הפעולה, היכולת לבצע, ובמשמעויות ההחלטה, **לצד משמעויות החלטה הפוכה שלא לבצע מכה מקדימה**, כלומר עימות פוטנציאלי בעיתוי שאינו מתאים לישראל.
- **יש לקדם את המוכנות החברתית והלאומית למלחמה, על כל מרכיביה,** כולל הידרשות למשבר הפנימי, תופעת הסרבנות, שמירה על כשירות צה"ל והקמת משמר לאומי להתמודדות עם התפרצות בזירה הפנימית מצד גורמים במגזר הערבי.
- **היתרון שבמכת מנע הוא אלמנט ההפתעה, בזמן שנוח לישראל, לעומת תרחיש הפתעה נוסח יום כיפור. החיסרון הוא ייזום מלחמה שאין יודעים כיצד תסתיים ולאילו תרחישים תידרדר, כמו מלחמה רב-זירתית, הרוגים רבים בעורף או פגיעה בנכסים אסטרטגיים.** שאלות רלוונטיות לנושא הן "מה המרחק בין סבבי הלחימה כך שישראל מסוגלת לשלוט בבניין הכח של האויב?" ו"מהי משוואת התועלת-הפסד (trade-off) במבצע כזה – המחיר והיתרון ששווה בגינם לצאת למבצע לנטרול בניין כח?".

אירועי יולי-אוגוסט 2023 – העזה גוברת מצד חזבאללה

מימין: שלושה פעילים לבנונים על מגדל התקשורת של צה"ל. משמאל: כתב אלמנאר, המזוהה עם חזבאללה, אחוז באחת המצלמות (מתוך חשבון הטוויטר @alishoeib1970 , 14/7/2023)

בירי טילי נ"ט ופצצות מרגמה. לאחר מכן, עשרות פעילי חזבאללה רכובים על אופנועים וטרקטורונים פותחים בהתקפה. לאחר "השלמתה המוצלחת" של ההשתלטות, נתלה דגל הארגון מעל המוצב (אל-מנאר).

ב-20 ביולי, פרסם כלי תקשורת המזוהה עם חזבאללה סרטון ובו נראה הרמטכ"ל וגורמים בכירים נוספים בביקור בגבול הצפון. בנוסף הופצו תמונות של קציני צה"ל בכירים שצולמו מבעד לכוונת טלסקופית של רובה.

באפריל הקים חזבאללה שני אוהלים בשטח ישראל בסמוך לגדר הגבול באזור הר דב, או "חוות שבעא", השייך, לטענת החזבאללה, לשטח לבנון. האוהלים הוקמו מעבר לקו הכחול, שבו החזבאללה לא מכיר כגבול בין-לאומי בטענה כי זהו סימון קו הנסיגה מטעם "צבא הכיבוש". ביוני, פורק אחד האוהלים. על פי התקשורת הלבנונית, הצעד הבא עשוי להיות הקמתם של אוהלי חזבאללה נוספים.

חזבאללה ממסגר את הפעולה ככזו שנועדה להגן על הכפר ע'ג'ר, שלטענת הארגון נמצא

ההתפתחויות בחודש יולי 2023 מעידות על העזה גוברת של חזבאללה הבוחנת את התגובה הישראלית, ועלולה לגרור את הצדדים לעימות בלתי מתוכנן:

ב-12 ביולי, שלושה פעילי חזבאללה ניסו לחבל בגדר המערכת והורחקו על-ידי צה"ל תוך שימוש באמצעי פיזור הפגנות. שר הביטחון גלנט אישר שמדובר בפעילי חזבאללה. התקשורת הלבנונית דיווחה על שלושה פצועים בתקרית.

ב-14 ביולי, נעקרו ממקומם מצלמות האבטחה של צה"ל שהיו מותקנות על גדר הגבול. החזבאללה פרסם סרטון ובו נראים שלושה מפעיליו מטפסים על הגדר ומניפים את דגל הארגון.

ב-14 וב-16 ביולי, ניגשו תושבים לבנונים לגדר הגבול באזור מטולה ויידו אבנים על חיילי צה"ל. החיילים השתמשו באמצעים לפיזור הפגנות וירו יריות אזהרה באוויר (אל-מנאר, ה-16 ביולי, 2023).

ב-15 ביולי, 18 אזרחים לבנונים, בהם חבר פרלמנט לבנוני, חצו את הקו הכחול לתוך שטחה של ישראל במהלך ביקור מצולם באזור הר דוב. חיילי צה"ל הורו להם להתרחק מהאזור.

החזבאללה הפיק סרטון של פעיליו בתרגיל צבאי המדמה השתלטות על מוצב ישראלי.

ב-17 ביולי, יחידת התעמולה הקרבית של החזבאללה פרסמה סרטון על כוח רדוואן, יחידת העילית של הארגון, בעת תרגיל המדמה השתלטות על מוצב ישראלי. בסרטון מתחיל התרגיל ב"ריכוך" המוצב

יחידת התעמולה הקרבית של חזבאללה פרסמה סרטון בו נראה כוח אל-רדואן, יחידת העילית של הארגון, בעת תרגיל השתלטות על מוצב ישראלי (17 ביולי)

הפעיל מטען חבלה שפצע קשה אזרח ישראלי, בעודו נושא חגורת נפץ, בכוונה לבצע פיגוע גדול. בסופו של דבר הוא נוטרל על ידי צה"ל. קבוצה שמכנה עצמה "כוח הגליל של זאבים בודדים" קיבלה אחריות לפיגוע בטלגרם. בבירור, התקיפה בוצעה באישור ובידיעתו המלאה של חזבאללה, שהוא בפועל הריבון בדרום לבנון. הפעם האחרונה בה התרחש פיגוע דומה הייתה ב-2002. האירוע חסר תקדים בהעזתו, שכן על פי ה-Atlantic Council, משנת 2006 ועד 2020 חזבאללה היה מעורב ב-10 תקריות על הגבול כנגד חיילי צה"ל, וכולן כתגובה לצעדים שלטענתו ישראל עשתה. **פעולת מגידו מהווה קו אדום חדש של העזה מצד נסראללה ובחינת התגובה הישראלית באופן שמסכן הידרדרות למלחמה בהינתן תוצאות חמורות יותר לפיגוע.**

במהלך ימי הרמדאן ופסח התערעה היציבות במספר חזיתות במקביל:

- **ערעור היציבות בירושלים** על ידי חמאס, כולל התפרעויות על הר הבית;
- **תדלוק השטח ביהודה ושומרון** כולל אלפי פיגועים במחצית הראשונה של 2023 של ירי, יידוי אבנים, בקבוקי תבערה והשלכת מטענים, וסיכול של כ-

תחת כיבוש. נסראללה איים כי אם תפרק ישראל את האוהל, ייתכן ויהיה זה מהלך שבו ישתמש נסראללה להצדיק מתקפת-נגד גדולה יותר.

- **האו"ם וארה"ב מעורבים בתיווך שיחות בין ישראל לחזבאללה.** אחת מההצעות על השולחן היא עצירת בניית מכשול קרקעי שישראל מקימה לאורך הגבול עם לבנון בתמורה לפירוק המאהל של החזבאללה. עם זאת, **דינמיקה שבה ישראל מסכנת את צרכי הביטחון הקריטיים שלה בשל דרישת ארגון טרור המציב דרישותיו עם "אקדח על השולחן", מנוגדת למדיניות ההרתעה של ישראל ועלולה לפגוע משמעותית במשוואת ההרתעה של ישראל מול החזבאללה בעתיד.**

ההתחממות בחודש יולי באה על רקע הסלמת מרץ ותקופת הרמדאן ופסח, שבה נבחנו כלל שכבות ההגנה של ישראל, איכותן ומוכנותה לתגוב ה:

- **מערכות הגנה אווירית והגנה מפני טילים:** ב-6 באפריל נורו 34 פצצות מרגמה מלבנון לעבר ישראל, ופצעו 2 אזרחים. המודיעין מעריך כי שלוחת דרום לבנון של חמאס אחראית למתקפה, המופעלת על ידי כוח קודס האיראני בהסכמת חזבאללה. במקביל, 44 רקטות נורו מעזה על ידי חמאס. יומיים לאחר מכן נורו שלוש רקטות מסוריה. באופן גלוי, ישראל הגיבה נקודתית וטקטית, ובאופן סמוי נרמז לפעולות משלימות אחרות כמו פעולות שנרמזו על ידי ראש הממשלה נתניהו "בסביבת נסראללה".
- **הגנת גבול:** חודש קודם לכן, **באירוע מגידו** (13 במרץ), מחבל חצה את הגבול מלבנון וחדר יותר מ-70 ק"מ לתוך ישראל. הוא

באפריל ובמאי ערך תרגילים צבאיים בסמוך לגבול, אליהם הוזמנו כלי תקשורת זרים ומקומיים והיו **מבוססי התקפה ולא הגנה**. בין היתר דימו חטיפת חיילים וכיבוש יישובים ואיזורים בישראל, לקיחת בני ערובה ישראלים, מתקפת מל"טים, ירי רקטות וירי צלפים, והיה שימוש באש חיה. במקביל, **קיים צה"ל תרגיל צבאי רחב-היקף בשם "אגרוף המחץ", שנועד לדמות מלחמה רב-מערכתית.**

מאידך, ייתכן שדווקא האירועים במהלך חודש יולי מצביעים על דעיכה מצד הארגון בעצמות האירועים ובאופיים – לכיוון פרובוקציות לאורך הגבול, ולא לכיוון של פיגוע איכותי כמו הפיגוע במגידו, או אירוע חריג כמו אור ירוק לחמאס דרום לבנון לשגר 34 רקטות.

האוהלים שהקים החזבאללה, ומשמאלם פעיל חזבאללה לובש אפוד של ארגון "ירוק ללא גבולות" (חדשות כאן 11, ישראל. 24 ביוני, 2023)

400 פיגועים משמעותיים על ידי השב"כ;

- הפרות סדר בעצמות נמוכה **בערים ערביות** כמו נצרת, עראבה, סחנין, אום אל פאחם ובאקה אל-גרבייה, במקביל למתיחות בירושלים ולמטחי הרקטות מהגבולות;
- ומתקפות **סייבר** מצד קבוצות איראניות וסודניות שתקפו אתרים השייכים לאוניברסיטאות הגדולות בישראל, דואר ישראל, חברות סלולר וחברת החשמל;
- פרובוקציות גוברות לאורך גבול הצפון במרץ 2023, כמו הזרמת מי שופכין אל שטח ישראל, ניסיון לסנוור נהגים ישראלים עם לייזר, פיצוצים עזים מהצד הלבנוני של הגבול על מנת להגביר את החרדה בקרב תושבי בצפון, וכניסות תכופות מעבר לגבול על מנת לבחון את אכיפת "הקו הכחול" על ידי ישראל. ב-5 וב-7 במרץ התרחשו תקריות חמורות יותר סביב בניין המכשול הקרקעי, כמו עימות פיזי בין חייל לבנוני לחייל צה"ל שהודה בתקשורת הלבנונית, ואזרח לבנוני שגנב נשק מחייל צה"ל.

בנוסף, במהלך החודשים האחרונים **חזבאללה העלה מדרגה בתרגילים צבאיים שערך.**

בניין הכוח של חזבאללה

בניין הכוח המשמעותי של החזבאללה הוא האיום האסטרטגי השני בגודלו למדינת ישראל. בעוד תכנית הגרעין של איראן נחשבת כאיום האסטרטגי-בטחוני הגדול ביותר על ישראל, הרי שארגון הטרור חזבאללה, הפועל בלבנון בתמיכת איראן, מהווה האיום השני בחומרתו.

- **יכולות רקטיות:** על פי הערכות, חזבאללה מחזיק כיום כ-150,000 רקטות, טילים ומל"טים תוקפים – מיעוטם טילים מונחים מדויקים, המסוגלים לפגוע במטרות ברמות דיוק של מטרים בודדים. חזבאללה מצויד גם בטילי חוף ים ובטילי קרקע אוויר.

- **מימון:** חזבאללה הוא ארגון הטרור העשיר בעולם, עם תקציב שנתי של כמיליארד דולר.

- **יכולות תקיפה קרקעיות:**

- **כבר זמן מה שחזבאללה מקדיש**

- **מאמצים ניכרים לערעור הדינמיקה מול**

- **ישראל על גדר הגבול עם לבנון, תוך**

- **הפרה בוטה של החלטת מועצת**

- **הביטחון של האו"ם 1701. כצעד ראשון,**

- **ממקם חזבאללה אסטרטגית חטיבות**

- **לוחמים בתוך מתחמים מבוצרים לאורך**

- **אזור הגבול. במתחמים אלו מוחזקים מגוון**

- **אמצעי לחימה מוסווים, ובכללם משגרי**

- **נ"ט, רקטות, רובי צלפים, חומרי נפץ וציוד**

- **לחימה נוסף. הציוד הזה מאובטח**

- **ומאוחסן במתקנים תת-קרקעיים והם**

- **ביטוי לבניין הכח המשמעותי של הארגון.**

- **חזבאללה מכשיר ומפעיל יחידת עילית**

- **קרקעית בשם "כח רדואן". יחידות אלו**

- **מיועדות לחדירה לתחומי ישראל ואף**

- **להשתלטות על יישובים בצפון ("כיבוש**

- **הגליל"). הכח פרוש על שטחים נרחבים**

- **בדרום לבנון באופן שמבטל את הסימנים**

- **המעידים לפלישה קרקעית אפשרית**

- **ומציב מספר רב של לוחמים במוכנות**

- **גבוהה לפעולה מיידית. לוחמי "כח**

- **רדואן", שמוערכים במספר אלפים, צברו**

יכולות צבאיות בלתי מבוטלות במהלך מלחמת האזרחים בסוריה, שבה לקחו חלק משמעותי בסיוע למשטר אסד כחלק משייכות חזבאללה לציר האיראני.

- **בשנתיים האחרונות, חזבאללה הגביר**

- **את נוכחותו הצבאית הקרקעית באזור**

- **הגבול. אחד הפרויקטים שלו הוא יצירת**

- **ארגון סביבתי לבנוני מפוברק ששמו**

- **"ירוקים ללא גבול" ("Green Without**

- **Borders") שכביכול עוסק ביערנות, אך**

- **למעשה מאפשר בכך לפעילי חזבאללה**

- **להתקרב לגבול במסווה של פעילות**

- **אזרחית לצורך איסוף מודיעין והתגרות**

- **בחיילי צה"ל. אותם "פעילים סביבתיים"**

- **הם למעשה חלק מ"כח רדואן". במסגרת**

- **הפעילות של "ירוקים ללא גבול",**

- **חזבאללה הקים 20 מוצבי תצפית לאורך**

- **הגבול במסווה אזרחי מפוברק, מהר דב**

- **ועד ראש הנקרה. הקמת הארגון ב-2017**

- **מהווה הפרה בוטה של החלטת מועצת**

- **הביטחון של האו"ם 1701.**

- **זהו חלק מתהליך העלאת רף גובר**

- **שמתחיל בצעקות, קללות, יריקות ופגיעה**

- **בגדר, וממשיך למצב היום, שבו חזבאללה**

- **לא מתיר לצבא לבנון ולכוחות יוניפי"ל**

- **של האו"ם להיכנס לאיזור לצורך פיקוח.**

- **חזבאללה אף אינו מסתיר יותר את**

- **נוכחותו הצבאית לאורך הגבול ופעיליו**

- **מתהלכים גם במדים צבאיים.**

- **התכנית המבצעית לכיבוש הגליל**

- **גובשה לראשונה על ידי חזבאללה ב-**

- **2011 אך מאז עסקה רק בבניין כח בגבול**

- **ישראל, כיוון שהחלק הארי של כוח האדם**

- **הושקע בסיוע למשטר אסד במלחמת**

- **האזרחים בסוריה. כעת, כאשר אסד השיב**

- **את שליטתו ברוב המדינה ושב לחיק**

- **הליגה הערבית, מעמדו האיזורי מתחזק –**

- **מה שעלול להגביר את הסיכוי לעימות.**

S. Nasrallah Warns 'Israel' Against Any Folly, Delivers Transnational Address on Ashura

📅 2 days ago 🔄 July 29, 2023

📍 Lebanon - News - S. Nasrallah Speeches - Top

Marwa Haidar

Hezbollah Secretary General Sayyed Hasan Nasrallah on Saturday threatened the Israeli enemy against any folly, stressing that the Lebanese resistance movement is fully ready to shoulder responsibilities in defending Lebanon, Palestine and the entire nation.

Reiterating Imam Hussein's (AS) resonant slogan "Humiliation, never!", Sayyed Nasrallah stressed that its is a duty to be present in all battlefields against tyrants.

Addressing mass Ashura rally in Beirut's southern suburb, Dahiyeh, Sayyed Nasrallah emphasized that desecration of Quran in Sweden and Denmark is intolerable by the Muslim Ummah (nation). In this regard he urged a firm stance by the Organization of Islamic Cooperation (OIC).

"נסראללה מזהיר את ישראל מפני פעולות טיפשיות", מתוך רשת חזבאללה אלמנאר באנגלית, 31/7/2023

<https://english.almanar.com.lb/1878703>